

Dosarul nr. 2ra-2319/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: D. Sușchevici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Țurcan, I. Cotruță, N. Simciuc)

ÎNCHEIERE

21 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecător
judecătorii

Ion Druță
Iulia Sîrcu
Galina Stratulat

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Nicolae Canja,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Canja împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Petru Golovatenco, cu privire la repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei din 28 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Nicolae Canja, s-a casat hotărârea din 03 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și s-a emis o nouă hotărâre,

c o n s t a ț ă:

La data de 22 aprilie 2016, Nicolae Canja a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal, intervenient accesoriu Petru Golovatenco, cu privire la repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 21 iulie 2005 a introdus pe teritoriul Republicii Moldova automobilul de model „MERCEDES Benz C 182”, anul fabricației XXXXX, numărul caroseriei XXXXX, importat din Ungaria și verificat de către colaboratorul vamal al Biroului Vamal Giurgiulești Petru Golovatenco, fiind permisă vămuirea acestuia.

A relatat că în urma adresării către Î.S. „CRIS Registru” pentru înmatricularea automobilului s-a constatat că automobilul sus-menționat nu este fabricat în anul 1995, cum era înregistrat în actele automobilului și în actele de vămuire, dar în 1993, iar ca urmare, de către Î.S. „CRIS Registru” a fost adoptată decizia de înmatriculare a automobilului „MERCEDES Benz C 180,” cu numărul XXXXX.

Totodată a notat că la data de 20 martie 2009 a înstrăinat automobilul de model „MERCEDES Benz C 180,” cu numărul de înmatriculare XXXXX d-lui Zavtoni Gheorghe, întocmind în acest sens o procură cumpărătorului pentru înregistrarea dreptului de proprietate.

În urma adresării dlui Zavtoni Gheorghe către Î.S. „CRIS Registru” pentru

înregistrarea dreptului de proprietate a automobilului și perfectarea actelor i s-a comunicat că, Serviciul Vamal a anulat adeverința vamală nr. XXXXX eliberată pe mijlocul de transport la import pe motivul încălcării de către inspectorul Biroului Vamal Giurgiulești, d-nul Petru Golovatenco a prevederilor pct. 2 și 9 ale art. 10 al Legii cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de către persoanele fizice nr. 1569-XV din 20 decembrie 2002, pct. 4 al art. 20 din Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20 iulie 2000, fiind sancționat cu muștrare aspră, iar automobilului dat fiindu-i aplicată interdicția de înregistrare.

Astfel, Gheorghe Zavtoni a contestat în instanță interdicția Serviciului Vamal de a înregistra automobilul în cauză, cererea fiind respinsă atât de Judecătoria Centru, cât și de Curtea de Apel Chișinău.

În continuare a subliniat că, d-nul Gheorghe Zavtoni, neavând posibilitatea de a înregistra automobilul pe numele său și de a dispune de el, la data de 08 octombrie 2015 s-a adresat către el, printr-o cerere prealabilă, prin care a solicitat să restituie automobilul de model „MERCEDES Benz C 180,” cu numărul de înmatriculare XXXXX și să-i fie achitată suma de 4500 EURO din motiv că acest bun a fost înstrăinat cu viciu.

Astfel, la data de 12 octombrie 2015, reclamantul a achitat lui Gheorghe Zavtoni suma de 4500 EURO, fapt confirmat prin recipisa din aceeași dată, primului fiindu-i restituit automobilul. Din motiv că, la vămuirea automobilului „MERCEDES Benz C 180”, colaboratorul Biroului Vamal Giurgiulești, inspectorul d-nul Petru Golovatenco, nu a verificat corect și pe deplin în baza de date anul producerii a automobilului, a fost emis eronat ordinul nr. XXXXX din 02 septembrie 2005 și adeverința vamală nr. XXXXX, fapt despre care reclamantul a aflat peste patru ani, dar nu în timpul vămuirii sau în perioada ce-a mai apropiată, pentru a putea avea posibilitatea de a scoate automobilul de pe teritoriul țării.

În acest sens a susținut că, a suportat cheltuieli considerabile, prin imposibilitatea atât a utilizării automobilului sus-menționat, cât și a înstrăinării lui.

A mai adăugat că la cererea prealabilă din 27 noiembrie 2015, prin care a solicitat repararea prejudiciului în mărime de 4500 EURO cauzat acestuia prin acțiunile colaboratorului inspectorul Petru Golovatenco, fiind angajatul Biroului Vamal Giurgiulești, Serviciul Vamal a răspuns că, Ordinul nr. XXXXX din 02 septembrie 2005 nu poate fi contestat din motiv că, potrivit art. 289 Cod Vamal actele administrative, acțiunile sau inacțiunile organelor vamale pot fi atacate în termen de 10 zile calendaristice de la data comunicării actului, deși de către reclamant nu a fost solicitată anularea Ordinului, dar repararea prejudiciului cauzat de Serviciul Vamal.

În aceeași ordine de idei a subliniat că, colaboratorul Serviciului Vamal deținea toate mijloacele necesare pentru a determina anul de fabricație corect a automobilului importat de către reclamant și pentru a nu admite cauzarea unui prejudiciu.

În acest context, reclamantul a solicitat încasarea din contul Serviciului Vamal al Republicii Moldova suma de 4500 euro, în lei la data executării, în calitate de prejudiciu cauzat.

Prin hotărârea din 03 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Nicolae Canja a fost respinsă ca tardivă și s-a încasat din contul lui Nicolae Canja în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 2745,9 lei.

Prin decizia din 28 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Nicolae Canja, s-a casat hotărârea din 03 noiembrie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, și s-a emis o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de Nicolae Canja s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 03 septembrie 2018 Nicolae Canja a declarat recurs împotriva deciziei din 28 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului, cu trimitere la prevederile art. 432 alin. (1), (2), (4) CPC, reiterând circumstanțele expuse în fața instanțelor ierarhic inferioare, a indicat că instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 20 alin. (8) Cod Vamal, iar prin ordinul de sancționare a colaboratorului vamal cu muștrare aspră, Serviciul Vamal și-a recunoscut vina.

La fel a notat că instanța de apel eronat argumentează și admite toată situația prejudiciabilă creată din cauza colaboratorilor vamali, care nu au identificat corespunzător automobilul la momentul importării.

Astfel, recurentul a solicitat casarea parțială a deciziei din 28 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în partea ce ține de respingerea ca neîntemeiată a acțiunii depuse de Nicolae Canja, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 28 martie 2018, iar recursul a fost depus la 03 septembrie 2018 (f.d. 134).

În baza înscrisurilor anexate la materialele cauzei, Completul conchide că decizia contestată a fost expediată la 28 aprilie 2018 (f.d. 131), însă acte confirmative a recepționării acesteia lipsesc. Totodată, se reține că la cererea recurentului Nicolae Canja din 17 iulie 2017, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, la 27 iulie 2018, i-a eliberat decizia din 28 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 133).

Astfel, luând în considerare cele menționate, se consideră că cererea dedusă judecății a fost declarată în termenul legal de 2 luni, prevăzut de art. 434 alin. (1) CPC.

În acest sens CtEDO a admis faptul că instituirea unor termene pentru sesizarea instanței este o cale de realizarea a unei bune administrări a justiției, cu condiția ca impunerea acestora să nu lezeze dreptul de acces la justiție în substanța sa. De aceea, Curtea a constatat că impunerea unui termen de recurs care să curgă de la data pronunțării hotărârii, pe care părțile nu o cunosc întotdeauna, și de la data depunerii hotărârii la grefa instanței care a pronunțat-o este dovada unui formalism excesiv care a condus la anularea, în substanță, a posibilității reclamantului de a sesiza o instanță.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Nicolae Canja, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a actului judecătoresc recurat.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (*hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016*).

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera

recursul declarat de Nicolae Canja, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Nicolae Canja se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Ion Druță

judecătorii

Iulia Sîrcu

Galina Stratulat